



Openbaar Ministerie

Parket Procureur-Generaal

Curaçao | Sint Maarten | Bonaire, Sint Eustatius & Saba

Ministerie van Veiligheid en Justitie,
Directie Wetgeving
Directie Rechtsbestel

Contactpersoon:

Datum: 11 december 2014

Kenmerk: 799/14

Onderwerp: Reactie op wetsvoorstel/aanpassing BOB in WvSv BES

Geachte heer/mevrouw,

Op verzoek van de heer volgt in dit schrijven een reactie op het conceptwetsvoorstel tot wijziging van het Wetboek van Strafvordering BES, in verband met de aanpassing van de regeling van de bijzondere opsporingsbevoegdheden en enkele andere bepalingen.

Gelet op mijn verantwoordelijkheid voor de rechtshandhaving en opsporing in Curaçao, St. Maarten en de BES eilanden, voel ik me vrij om een reactie te verzorgen. Uiteraard heb ik deze reactie afgestemd met het OM BES.

Algemeen

Ik heb kennis genomen van de voorgestelde aanpassingen in het WvSv BES. Dit zou betekenen dat de huidige regelingen van Curaçao en St. Maarten door Nederland zouden worden overgenomen voor wat betreft de BES eilanden. Dat er thans verschillen zijn tussen de landen, is evident. Of die in alle gevallen ongewenst zijn is maar zeer de vraag. Maar nog belangrijker is of Nederland alleen maar uit oogpunt van eenvormigheid de op Curaçao en St. Maarten geldende regelingen zomaar moet overnemen, zonder stil te staan bij de gevolgen voor de rechtshandhaving. Die gevolgen zijn namelijk fors.

In de memorie van toelichting op het wetsontwerp (AB 2012, no 25 §6) is opgenomen de wens om een aantal bepalingen uit de Nederlandse wetgeving niet over te nemen. Dit betreffen regelingen met betrekking tot notificatie en de bewaarplicht. Uitdrukkelijk wordt stil gestaan bij de lokale situatie en de kleinschaligheid van de samenlevingen op de eilanden.

In de wetgeving die thans geldt op de wet BES zijn deze bepalingen niet overgenomen. En naar mijn mening is dat terecht zo.



In de wetgeving die thans geldt op Sint Maarten en Curaçao zijn deze bepalingen echter toch in min of meerdere mate overgenomen (artikelen 177 ka tot en met 177 kd Sv.). Daarmee wordt voorbij gegaan aan de oorspronkelijke gedachte van de wetgever om een aantal zaken te versimpelen. Een gedachte die ik onderschrijf.

Mocht de BES wetgeving aangepast worden dan zal dit, gelet op de zeer beperkte administratieve capaciteit, een onevenredig grote druk op de organisatie van het OM BES leggen. Een druk die -los van administratieve werkdruk bij de politie- binnen een klein parket als het parket BES niet is op te vangen. Ik verzoek u dan ook dringend om deze bepalingen voor de BES niet te wijzigen.

Een ander ongewenst neven effect is dat invoering van notificatie op deze kleine eilanden afbreukrisico's voor de opsporing met zich zou meebrengen. Gezien de kleinschaligheid van Bonaire, St. Eustatius en Saba zouden door 'anderen' te gemakkelijk inzicht kunnen worden verkregen in de toepassing van bijzondere opsporingsbevoegdheden.

Daarnaast is in de Sint Maartense en Curaçaose wetgeving een extra geheimhoudingsbepaling opgenomen, artikel 177ke Sv ten aanzien van een ieder tot wie een vordering ex art 177r, 177s, 177t of 177v is gericht. Dit betreft een extra bepaling gericht tegen derden, burgers of instanties. Deze bepaling kent bij mijn weten geen Nederlandse tegenhanger. Doch principiële bezwaren tegen deze bepaling heb ik niet.

Wat voorts opvalt, is dat er op Curaçao en Sint Maarten nog specifieke bepalingen zijn opgenomen met betrekking tot het voegen van de stukken aan het dossier en het beëindigen van gegeven bevelen, vorderingen of overeenkomsten wanneer niet meer voldaan wordt aan de voorwaarden die daaraan ten grondslag liggen (artikel 177h lid 5 Sv Curaçao en Sint Maarten). Deze eis geldt op de BES eilanden alleen bij de inzet van een burger in een infiltratie traject. Gelet op de verantwoordelijkheden die voortvloeien uit een overeenkomst met een burger in een infiltratie traject lijkt me die eis terecht. Het overnemen van een dergelijke, mogelijk zelfs schriftelijke, eis in alle overige gevallen leidt alleen maar tot een onnodige administratieve last. Wanneer deze situatie zich voordoet zullen de kostbare en schaarse opsporingsmiddelen niet onnodige worden doorgezet doch beëindigd. Dit kan met een simpele verwoording in het proces-verbaal wordt geregeld.



Planmatige observatie

Het wijzigen van de term 'stelselmatige' observatie in 'planmatige' is op Curaçao en op St. Maarten een in de visie van het OM ondoordachte, voor de rechtshandhaving uiterst contraproductieve en bovendien onnodige zet geweest.

De wetgever heeft in Nederland *expliciet* bepaald dat alleen een bepaalde mate van inbreuk (zie de uitgebreide jurisprudentie omtrent de term 'stelselmatig') met een BOB- middel gereguleerd hoeft te worden en dit past ook in de jurisprudentie van de Hoge Raad. Niet wettelijk geregelde opsporingsmethoden mogen worden toegepast mits niet stelselmatig. Het in de jurisprudentie gehanteerde criterium is of er een min of meer volledig beeld gekregen wordt van bepaalde aspecten van het privé leven van een verdachte.

De term 'planmatig' is geen bekende term. Er is ook geen duidelijke uitleg in de MvT te vinden omdat het ook in de MvT niet voor komt. Men veronderstelt dat elk voorgenomen idee om te observeren planmatig is. Daaronder valt bijvoorbeeld ook het langs de woning van de verdachte rijden om te zien of hij thuis. Dit is een buitengewoon klein, eenmalige, inbreuk op het privé leven van de verdachte. Van stelselmatigheid is geen sprake. Het gevolg is echter een stijging in de administratieve last, welke op alle eilanden ongewenst is maar nog te meer klempt op een klein parket.

Aanpassing BOB-termijnen van 3 maanden naar 6 weken (observatie, stelselmatig inwinnen van informatie)

In de artikelen 177l en 177m is de duur van de bevelen bepaald op 3 maanden voor de BES eilanden en 6 weken voor de landen Curaçao en Sint Maarten. De periode van 3 maanden sluit aan bij de Nederlandse wetgeving. De voorgenomen wijziging zal een verhoging van de administratieve werkdruk behelzen. Dit is voor een klein parket als OM BES ongewenst.

Mondeling bevel en machtiging dienen, op straffe van nietigheid, binnen 3 dagen op schrift te worden gesteld

Van het Openbaar Ministerie en de rechter-commissaris mag verwacht worden dat het toeziet op het naleven van diverse wettelijke termijnen uit het wetboek van strafvordering. In de artikelen 177i, 177s en 177 x Sv Curaçao en Sint Maarten is bepaald dat de gevolgen van overschrijding van de termijn voor het op schrift stellen van een mondeling bevel of machtiging met



nietigheid wordt bestraft. De sanctie lijkt me te zwaar en ontnemt de rechter om een belangafweging te maken op grond van artikel 413 Sv. De jurisprudentie met betrekking tot normschendingen is thans in beweging en lijkt contrair aan deze bepaling te zijn.

Verschoningsgerechtigde

Een overige belangrijk verschil voorts is dat wettelijk bepaald is dat het opnemen van een vertrouwelijk gesprek of een (telefoon) tap in de Sint Maartense en Curaçaose regelgeving niet bevolen kan worden tegen een verschoningsgerechtigde tenzij de bewuste persoon zelf als verdachte wordt aangemerkt.

Pseudokoop of -dienstverlening

Volgens de Sint Maartense en Curaçaose regelgeving is een pseudokoop of -dienstverlening alleen mogelijk naar *voorafgaande schriftelijke* toestemming van de procureur-generaal. Dit lijkt me een onnodige verzwaring van de voorwaarden om dit middel in te zetten. Deze voorwaarde geldt in Nederland niet en tot nog toe op de BES eilanden ook niet.

Onafhankelijk advies

Ik besef terdege dat in deze brief het Openbaar Ministerie u van advies voorziet, terwijl het OM een bepaalde rol heeft bij de inzet van opsporingsbevoegdheden.

U leest in deze brief dat het OM veel bezwaren heeft tegen het 1 op 1 overnemen van de Sint Maartense of Curaçaose regelgeving aangaande opsporingsbevoegdheden.

Ik geef u in overweging om zo spoedig mogelijk het WODC om advies/een second opinion te vragen en te laten onderzoeken of de voorgestelde wijzigingen op de BES -mede gelet op kleinschaligheid- uit oogpunt van effectieve strafrechtelijke rechtshandhaving aan de ene kant, en privacy waarborgen en belangen van de verdachte aan de andere kant, praktisch uitvoerbaar en noodzakelijk zijn.

De Procureur-Generaal,

Mr. A.R.F. Schram